No. 3150 Woensdag 17 April 1940. 57ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 1292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 1550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

VEILIG VERKEER

Betreffende de landsverordening tot wijziging van de algemene politiekeur 1917 is op het voorlopige verslag het volgende antwoord verschenen:

De opmerking van enkele leden: „dat, zo slechts ordelijk wordt gereden, berijding van de weg door een groot aantal bussen geen bezwaren met zich zou meebrengen", is ongetwijfeld volkomen juist.

Dat het Bestuur evenwel toch van mening is, dat de te geringe verkeersveiligheid mede moet worden gezocht in het te grote aantal autobussen, moge nog als volgt worden gemotiveerd.

De verkeersveiligheid wordt inderdaad, naar de mening van het Bestuur, niet door dat te grote aantal op zich zelf en rechtstreeks bedreigd. Het aantal autobussen overtreft evenwel, naar de mening van het Bestuur, de behoefte, welke aan deze vervoermiddelen blijkt te bestaan. Dit moge overtuigend blijken uit de uiterst geringe, gemiddelde bezetting aan passagiers, welke de autobussen normaal vervoeren. Het gevolg van dit feit is, in de eerste plaats dat een groot gedeelte van de autobus-chauffeurs tracht, door hun ritten zo snel mogelijk af te werken, de kans op nieuwe passagiers te vergroten, en in de tweede plaats, dat vele autobus-chauffeurs trachten elkaar de beschikbare passagiers „af te snoepen", door, ongeacht de volgorde waarin zij te voren reden, de langs de weg op vervoer wachtende personen het eerste te bereiken.

Het is duidelijk, dat beide handelwijzen er uiterst gemakkelijk toe leiden, dat de verkeersveiligheid daarbij in meer of minder ernstige mate in het gedrang komt.

Het Bestuur is dan ook van mening dat bij vermindering van het aantal autobussen op de weg deze oorzaken van verskeersonveiligheid zouden komen te vervallen.

Opgemerkt wordt, dat deze concurrentiestrijd ten aanzien van de andere vervoermiddelen op de weg niet bestaat en dus ook voor die andere vervoermiddelen het „aantal" niet op die wijze de verkeersveiligheid bedreigt.

De mening van 't Bestuur, dat door de jonge chauffeurs (beneden 25 jaar) de verkeersveiligheid in ernstiger mate wordt bedreigd, dan door hun oudere collega's, vindt haar bewijs in de statistische gegevens daaromtrent.

Een daarnaar ingesteld onderzoek heeft namelijk het volgende uitgewezen.

Van de gepleegde „zware verkeersovertredingen" komen er 68% voor rekening van de chauffeurs van 25 en ouder, terwijl 32% komt voor rekening van de chauffeurs, die jonger zijn dan 25 jaar.

Het aantal chauffeurs van 25 jaar en ouder bedraagt echter 73%, het aantal chauffeurs, dat jonger dan 25 jaar is, 27% van het totaal aantal buschauffeurs. Indien de jongeren in gelijke mate tegen het verkeer zondigden als de ouderen, zoals in het Voorlopig Verslag wordt verondersteld, zouden eerstgenoemden niet meer dan 27% van de zware verkeersovertredingen voor hun rekening mogen nemen. Zij nemen echter 32% daarvan voor hun rekening, dus in verhouding tot de ouderen met ongeveer 20% meer.

Nog sprekender zijn de volgende cijfers: van de chauffeurs van 25 jaar en ouder begingen ± 75% één of meer zware verkeersovertredingen. Voor de chauffeurs jonger dan 25 jaar bedraagt dit percentage echter ± 98%.

Deze statistische gegevens zijn verzameld over een tijdvak van 12 maanden. Onder „zware verkeersovertredingen" worden verstaan:

1. onder drankinvloed een auto besturen;
2. een vervoermiddel inhalen op het moment, dat dit vervoermiddel door een tegenligger reeds vrij dicht is genaderd (het z.g. „snijden");
3. op zodanige wijze rijden, dat de veiligheid van het verkeer in gevaar wordt gebracht, of kan worden gebracht; b.v. door te hard rijden;
4. geen voorrang verlenen als zulks geboden is;
5. geen tekens geven bij stoppen of richtingverandering.

Het Bestuur zou zich in beginsel wel kunnen verenigen met het voorstel van een der leden, om als eis te stellen, dat bestuurders van autobussen en huurauto's reeds vijf jaren chauffeur moeten zijn, alvorens als zodanig te mogen optreden. Het Bestuur acht dit voorstel echter helaas practisch niet uitvoerbaar, omdat haar zijn mening in het overgrote gedeelte der gevallen wel uiterst bezwaarlijk zal zijn aan te tonen of iemand reeds vijf jaren daadwerkelijk als chauffeur is werkzaam geweest. Het reeds gedurende vijf jaren in het bezit zijn van een rijbewijs zegt uiteraard in deze nog lang niet voldoende.

't Bestuur is van mening, dat zijn voorstel generlei onbillijkheid inhoudt ten aanzien van de bestuurders van huurauto's en dat de mening van meerdere leden, dat de huurautochauffeurs „bijzonder voorzichtig rijden, om hun wagen te sparen", in strijd is met de ervaring en de daaromtrent ter beschikking staande gegevens.

Immers, de statistische gegevens daaromtrent leren het volgende (overgenomen uit het Jaarverslag 1939):

Categoriën van bestuurders:	% van de verkeersovertredingen, waartegen politioneel moest worden opgetreden:	% van deelname aan het wegverkeer:
Autobussen:	33½%	6½%
Huurauto's:	3½%	1½%
Vrachtauto's:	20 %	10 %
Motorrijwielen	3½%	3 %
Overige motorrijtuigen:	29½%	31 %
Rijwielen:	10 %	48 %

Uit deze gegevens moge blijken, dat achtereenvolgens als „Verkeers-zondaars" dienen te worden aangemerkt:

in de **eerste** plaats de bestuurders van autobussen;

in de **tweede** plaats de bestuurders van huurauto's;

in de **derde** plaats de bestuurders van vrachtauto's;

in de **vierde** plaats de bestuurders van motorrijwielen;

in de **vijfde** plaats de bestuurders van z.g. luxeauto's;

in de **zesde** plaats de bestuurders van rijwielen.

Teneinde echter bovenstaande gegevens op de juiste waarde te kunnen schatten, moet niet worden vergeten, dat de bestuurders van autobussen en vrachtauto's over het algemeen zich naar verhouding meer en langer op de weg bevinden, dan de overige categorieën van bestuurders, en dat de bestuurders van huurauto's zich in het algemeen meer en langer op hun diverse standplaatsen bevinden, dan dat zij aan het wegverkeer deelnemen.

Uit een en ander moge echter wel blijken, dat de huurauto-chauffeur niet zóveel minder dan de autobus-chauffeurs tegen het verkeer zondigen als oppervlakkige waarneming wellicht zou doen vermoeden.

Zonder twijfel blijkt uit bovenstaande statistische gegevens tevens (en hiermee stemt alzo het oordeel van het Bestuur volkomen overeen met dat van enkele Statenleden), dat ook de categorie van vrachtauto-bestuurders moet worden gerekend onder die van de meer ernstige verkeerszondaars.

In beginsel zou dan ook het Bestuur geen bezwaren hebben de voorgestelde wijziging van de leeftijdsgrens ook voor deze categorie te doen gelden, ware het niet dat het Bestuur heeft gemeend om geheel andere redenen de scheidingslijn anders te moeten trekken.

Het Bestuur toch is van mening, dat er tussen de chauffeurs van autobussen en huurauto's enerzijds en alle overige weggebruikers anderzijds het zéér grote verschil bestaat, dat de eerste categorie tijdens de uitoefening van hun beroep de verantwoordelijkheid draagt voor de aan hun zorgen toevertrouwde en daarvoor betalende passagiers, terwijl dit bij de overige weggebruikers niet het geval is. Dat dus m.a.w., van eerstgenoemden een hogere graad van verantwoordelijkheidsgevoel mag en moet worden geëist dan van de overige. In verband met dit laatste heeft het Bestuur gemeend de voorgestelde wijziging alleen van toepassing te mogen verklaren op de bestuurders van autobussen en huurauto's.

Ter beantwoording van de vraag in het voorlopig verslag gesteld: „of de mogelijkheid tot verkrijging van de vergunning, welke de bus-chauffeurs van de H-auto's moeten hebben, nu reeds op andere wijzen, n.l. doordat geen gelegenheid meer opengesteld wordt tot het behalen van het diploma veilig verkeer, dat geëist wordt, en zelfs geen gelegenheid meer gegeven wordt om het examen ter verkrijging van een rijbewijs te doen, of op enige andere manier, is verminderd", diene het volgende:

Dat geen gelegenheid meer zou worden gegeven om het examen ter verkrijging van een rijbewijs te doen, is onjuist. Zonder enige uitzondering wordt iedereen, die aan de lichamelijke eisen voldoet en de voor ieder voorgeschreven formaliteiten heeft vervuld, tot een zodanig examen toegelaten. Deze aangelegenheid staat immers ook geheel en al los van de kwestie autobus of huurauto. Men doet geen rijexamen voor een bepaald vervoermiddel. Men doet rijexamen voor het besturen van een motorrijtuig op meer dan twee wielen en dan is het onverschillig of dit een autobus, of een huurauto, dan wel een vrachtauto of een luxe-auto is.

Anders staat de zaak evenwel ten aanzien van de mogelijkheid tot het behalen van het diploma Veilig Verkeer.

Het Bestuur heeft het wenselijk geoordeeld, dat nadat voor de eerste maal het idee werd geopperd de verkeersveiligheid te bevorderen door de onderhavige wijziging van de leeftijdsgrens voor te stellen (medio 1939), de cursussen, te geven vanwege de Commissie voor Veilig Verkeer, ter verkrijging van het bewuste diploma, voorlopig stop te zetten, in afwachting van het tijdstip, dat het onderhavige voorstel door de Staten zou zijn aangenomen. Het Bestuur vermeende in deze tussengelegen periode de categorie van autobus- en huurauto-chauffeurs, jonger dan 25 jaar, niet onnodig te moeten vergroten.

Dat de situatie in de Bredestraat (O.B.) verre van ideaal genoemd kan worden is ook de mening van het Bestuur. Tegen parkeren op de plaatsen, waar zulks verboden is en tegen het door autobussen langer stilstaan ter plaatse geoorloofd is, wordt reeds, zoveel als de personeelsterkte van het politiekorps zulks toelaat, opgetreden. Het Bestuur zal zijn bijzondere aandacht aan dit probleem blijven besteden.

HET BESTUUR EN 'T BIJZONDER ONDERWIJS

In de jaren dat wij hier op Curaçao zijn, kunnen wij ons niet herinneren ooit een stuk van Bestuurszijde te hebben gelezen, dat zulk een verontwaardiging heeft gewekt in Katholieke kringen, als wat de memorie van antwoord schreef op de eerste suppletoire begroting 1940 in zake het Bijzonder Onderwijs.

Het stuk staat zo vol met insinuaties, onjuiste voorstellingen en ongerijmdheden, dat we hier aan twee artikelen daarover plaats moeten geven. Hier en daar valt men in herhalingen, welke echter de zaak meer verduidelijken, overigens blijkt dat de schrijver van het 2e artikel op de hoogte was van het eerste.

Het bestuur zegt dat stijging der vaste lasten in de tijd van gestadige vooruitgang niet te voorkomen was. Nu komt het. **„Dit deed zich in het bij-„zonder voor bij het onderwijs tenge-„volge van de ROYALE opzet der „Onderwijsverordening 1935 en van „de VRIJGEVIGE subsidieregeling „voor het bijzonder onderwijs neerge-„legd in de Subsidieverordening Bij-„zonder Onderwijs 1935".**

Het bestuur vergeet dat er in 1935 gelijkstelling is gekomen en dat er dus dezelfde regeling is getroffen voor bijzonder en openbaar onderwijs. We hebben toen helemaal geen gunst ontvangen, maar zijn eenvoudig gelijkberechtigd behandeld. En is men bij de subsidieregeling nu zo vrijgevig geweest? Ja, wat betreft de onderwijzers aan de Muloscholen. Men was daartoe gedwongen omdat men anders de openbare mulo's in de grond zou geboord hebben.

Om het onderwijs van de massa zo goedkoop mogelijk te maken, heeft men de koenokoe-scholen in het leven geroepen, waaraan alleen G.L.O.A.-onderwijs mag gegeven worden, dat zo goedkoop mogelijk is opgezet.

Van gouvernementswege heeft men zijn best gedaan om dit onderwijs zo slecht mogelijk te maken. Vroeger werd er elke derde en vierde rang uitbetaald en waren de kwekelingen slechts hulpkrachten; volgens de „vrijgevige" Subsidieverordening mag alleen 't Hoofd derde rang zijn en wordt van de overige onderwijzeressen slechts de helft uitbetaald als vierde rang en de rest als kwekeling. We zijn door die „vrijgevigheid" dus een fikse stap achteruit gegaan, daar nu de kwekelingen als volwaardige krachten moeten worden erkend. En wie had vroeger nu ooit horen klagen dat het onderwijs der buitenscholen op een te hoog peil stond?

De G.L.O.B.-scholen of de volksscholen van de stadscentra tellen veel onderwijzers, die tweede of derde rang zijn en die toch voor derde of vierde worden uitbetaald. Door de differentiatie in vier soorten van scholen, komt het voor dat een tweede ranger op een Mulo zijn volle salaris krijgt uitbetaald, op een B school krijgt zij slechts uitbetaald als derde ranger (uitgezonderd het hoofd) en het is ook mogelijk dat hij zakt tot het salaris van vierde ranger, als hij bij de jongste helf behoort. Is dat misschien royaalheid of vrijgevigheid? Neen, dat is een schrijnende onbillijkheid! Als er op de B-scholen slechts onderwijzers stonden, zoals ze door het Gouvernement worden uitbetaald, zou het onderwijs er niet weinig op achteruitgaan.

Onder Gouverneur Jhr. de Jong, van Beek en Donk moest het onderwijs worden opgevoerd, de onderwijzers moesten gaan studeren; er is gestudeerd, het onderwijs is opgevoerd tot onze royale en vrijgevige subsidieregeling er grotendeels er een einde aan maakte, want ze heeft ook nog dit bereikt, dat nu zo goed als elke stimulans om verder te studeren is ontnomen.

De onderwijzers mogen gerust bevoegdheden bijhalen, het gouvernement geeft er toch lekker niks voor in de meeste gevallen. Het is ongelooflijk, maar niet te min een feit, dat een onderwijzer een bijacte behaalde, daardoor......... achteruit ging in salaris! Hoe royaal en vrijgevig! En dat geval staat niet alleen.

Het spreekt van zelf dat er door deze onrechtvaardige regeling veel ongenoegen ontstaat bij de onderwijzers. Het is zeer gemakkelijk zijn eigen roem, die volgens een volksuitdrukking kwalijk riekt, van de daken te verkondigen, wanneer we echter op de daden letten, zijn we van mening, dat Vrouwe Rechtvaardigheid wel wat meer naar de ogen mocht gezien worden. Wat zouden de onderwijzers juichen als het R.K. Schoolbestuur er zijn schouders eens onderzette deze grove onbillijkheid uit de weg te ruimen; de wereld zou er weer een beetje beter op worden.

Nóg een gevolg van die vrijgevigheid. „De school te St. Rosa heeft thans 12 lokalen (dus ook twaalf leerkrachten) doch wettelijk slechts recht op 11 leerkrachten. Een toezegging tot nieuwbouw kan het Bestuur tot zijn leedwezen voor deze school niet doen. Eén onderwijzeres moet er dus het hele jaar voor niets werken en dus van de lucht leven. Buitengewoon royaal en vrijgevig! Wat zouden de mannen, die de hand hebben in deze begroting, zeggen, als ze het ook eens een jaartje zonder salaris moeten stellen? Het zou ongetwijfeld dit goed gevolg hebben, dat men wat vrijgeviger werd voor het bizonder onderwijs. Komen er bij het openbaar onderwijs ook gevallen voor dat een kracht het hele jaar voor niks staat te werken? Natuurlijk niet; dan past men de kunst toe van „mouwen passen". Wonderlijk dat er zo weinig mouwen bij het bizonder onderwijs passen. Ook het geval van Sta Rosa staat niet alleen.

„Dat aan een leerkracht 90 leer-„lingen zouden zijn toevertrouwd, is „het Bestuur niet bekend; waarschijn-„lijk is hier een vergissing in het spel."

Wat is ons Bestuur toch goed op de hoogte! Op de Zusterschool te Pietermaai waren tot Pasen een klas van 90 leerlingen en een klas van 85 leerlingen, die eerst enkele weken geleden in drie klassen zijn gesplitst. Maar hoeveel klassen van 70 leerlingen zijn er nu nog niet op andere scholen?

Wij schromen niet te zeggen dat het onmenselijk is een leerkracht voor 70 pupillen te zetten. En, aangenomen dat hij of zij de orde kan handhaven, wat komt er dan nog van het onderwijs terecht? Ieder kind moet toch een leesbeurt krijgen, moet bij het schrijven worden gecontroleerd en geholpen, moet toch een praatbeurt krijgen bij het aanleren van de moeilijke Nederlandse taal. Hoe kan er anders geleerd worden? Weet het Bestuur niet dat het laat komen van de kinderen eerder een grote last dan een gemak is voor de leerkracht? Men krijgt vaak de indruk dat ons Bestuur in zake onderwijs vreemdeling is in Jeruzalem. Het ergste komt nog.

Wij citeren: **„Dat verschillende klas-[illegible] „oorzaak in het feit, dat er hoofden „van scholen zijn, die leerlingen aan-„nemen zonder rekening te houden „met de bestaande leerlingenschalen".**

Hier staat heel duidelijk, dat de hoofden van scholen de kinderen niet moeten aannemen als de schaal bereikt is; dus de straat op moeten sturen. Wij hebben ons de ogen uitgewreven of we ons niet vergisten. Neen, want het Bestuur komt er iets verder nog eens op terug als het zegt:

„Soms werd er onoordeelkundig op-„genomen, zoals hierboven reeds werd „uiteengezet, waardoor te grote klas-„sen moesten worden gevormd".

Zó zout hebben we het nog nooit gegeten! Het Gouvernement maakt er hier de hoofden opmerkzaam op, dat ze de kinderen de straat op moeten sturen! Geachte ouders, als uw kinderen hét volgend jaar op school geweigerd werden, plaatst dan uw verontwaardiging niet bij het hoofd van de school, maar bij het Bestuur, want dit geeft hier de hoofden een publieke terechtwijzing over hun onverstandige handelwijze. „De verantwoording voor de aldus gevormde te grote klassen wijst het Bestuur af."

Maar dan neemt het Bestuur wél de verantwoording op zich als de schoolplichtige kinderen verstoken blijven van het onderwijs en de opvoeding en opgroeien voor allerlei ongerechtigheid. Dan neemt het Bestuur wél de verantwoording op zich als de kinderen een of twee jaar te laat beginnen met het onderwijs en misschien oorzaak is dat de leeftijdsgrens bereikt is voor de leerlingen de school hebben voltooid.

„De schoolbesturen hebben hier een taak om nauwlettend toe te zien."

Denkt het Bestuur nu werkelijk dat het schoolbestuur de kinderen op straat zal willen sturen? Wij kunnen het Bestuur de verzekering geven dat de schoolbesturen de hoofden zal aansporen de kinderen op school te nemen, tegen de onverstandige en zeer onsympathieke handelwijze van het Bestuur in, heel het gepraat over het laat komen en verzuim ten spijt.

Het wordt nog mooier.

„Van de behoefte aan schoolruimte „is het Besuur volkomen op de hoog-„te. Aan alle aanvragen tot toelating „van kinderen kon, dank zij de in 1939 „getroffen voorzieningen, worden vol-„daan; aan geen enkel kind behoefde „wegens plaatsgebrek de toegang tot „de begeerde school te worden ont-„zegd. Soms werd er onoordeelkundig „opgenomen, waardoor te grote klas-„sen moesten worden gevormd."

Omdat de hoofden dus zo onverstandig zijn geweest te grote klassen te vormen, gaat het Besuur nu bluffen dat er geen plaatsgebrek was. Enerzijds zegt het Bestuur dat er geen plaatsgebrek is en anderzijds dat er veel te grote klassen zijn en de kinderen moeten afgewezen worden, wanneer men boven de leerlingenschaal komt. Hoe rijmt men dat te saam? Zou het Bestuur nu niet inzien dat hier alle logica zoek is? En als het komende jaar de hoofden van scholen zich gedragen naar de terechtwijzing van het Bestuur, dan kan natuurlijk niet aan alle aanvragen voldaan worden. Waar of niet? En dan zal het Bestuur zijn grootspraak niet kunnen volhouden!

Geachte lezer, hebt U ook gelezen, waartoe men de Soeurs van het St. Martinus gesticht wil veroordelen? Luister even:

„Het teveel aan leerlingen der beide „afdelingen van het St. Martinusge-„sticht kan in goede klasselokalen van „het eerstdaags door de Wilhelmina-„school te ontruimen gebouw worden „ondergebracht. Hier komt de gehele bovenverdieping met 7 lokalen vrij."

We merken op:

1. Als de lokalen van de Wilhelminaschool nog zo goed zijn, waarom dan een nieuwe Wilhelminaschool gebouwd? Ziet het Bestuur niet in dat dit een veroordeling inhoudt van eigen onbedachtzaamheid? Vroeger werd een nieuwe school gebouwd als de oude [illegible] komstige prot.-Christel. school aanstonds bezit van de onderbouw en het St. Martinusgesticht mag van lieverlede de bovenbouw bevolken. Deze zet op het gouvernementele schaakbord munt niet uit door handigheid.

2. Het Bestuur wil de mulomeisjes op Pietermaai weg halen en combineren met het St. Martinusgesticht om daarna de overvloed van dit laatste naar de Wilhelminaschool te voeren. Laat ze dan liever op Pietermaai blijven. Moet men de Zusters nu laten boeten, omdat het Bestuur een school te veel gebouwd heeft? Al is Pietermaai dan ook „maar" een bizondere school, ze is toch even groot als de Schroederschool en de Julianaschool op Aruba; daarbij zit er veel meer groeikracht in.

3. Hoe moet dat gaan? Komt er midden op de speelplaats een muur b.v? Want de ouders van de kinderen en de Soeurs zullen wel willen hebben, dat de meisjes gesepareerd blijven van de jongens der Christelijke school, mede ook om minder ongenoegen te krijgen. Of krijgt elke school een afzonderlijke speeltijd?

Nu even naar Groot-Kwartier.

„Indien mannelijke krachten voor „een G.L.O.B. af te splitsen jongens-„school beschikbaar zijn, zal het Be-„stuur zich met het oog op de onder-wijsverbetering, welke daarmee ver-„kregen wordt, niet verzetten, mits deze school gehuisvest wordt in het aanwezige hulpgebouw."

Er mogen enige verbeteringen worden aangebracht, „zodanig dat deze in de toekomst bruikbaar blijven."

Daar zitten we nu met ons goed gedrag. Voor een onnodige openbare school besteedt men tonnen en de bizondere school moet zich met een afgedankte noodkerk tevreden stellen. En dan mogen we nog niks zeggen. En dan prijst het Bestuur zich zelf nog dat het toch zo royaal en vrijgevig is voor het bizonder onderwijs!

Wij noemen het een stiefmoederlijke behandeling, waartegen we met kracht protesteren! En zeg nu niet dat het in deze moeilijke tijden niet gaat, want voor de bouw van een nieuwe Julianaschool te Oranjestad op Aruba wordt ƒ 25.000.— uitgetrokken voor het 1e termijn.' '

Er komt dus ook nog een tweede en misschien wel een derde termijn!

We zijn er van overtuigd dat dat weer een fijne school zal worden á la de nieuwe Hendrikschool; des te meer schrijnt het, dat het Bizonder Onderwijs zich tevreden moet stellen met hulplokalen.

Het Bestuur zegt „van de behoefte aan schoolruimte volkomen op de hoogte te zijn". Maar dan weet het ook dat er klassen zijn bij de meisjesschool van Pietermaai, die in stallen

gehuisvest zijn. En toch laat het bestuur zulk een toestand bestaan, terwijl het onbeperkte uitgaven doet voor een nieuwe openbare school. Zulk een achteruitzetting wekt de verontwaardiging op bij elk eerlijk mens. Verder neemt het Bestuur een houding aan of het de volle beschikking heeft over de hulplokalen, terwijl toch de eigenaar de vrije beschikking heeft het gebouw te gebruiken voor het doel, waarvoor het bestemd is. Zover zijn we al gekomen.

Op Aruba (Oranjestad) krijgen we een zeer zonderlinge toestand bij het onderwijs. Er is daar maar éne openbare school en dat is een Mulo. Alle kinderen van die school krijgen dus mulo-onderwijs, terwijl bij de katholieke een splitsing heeft plaats gehad in Mulo en G.L.O.B.

Neen, de Soeurs hebben nog Ulo en mogen Mulo worden als de andere school......... een A school wordt. De persoon, die dit advies heeft gegeven, heeft zich een brevet van onvermogen uitgereikt om over schooltoestanden te oordelen. In een stadscentrum een B-school te willen omzetten in een A-school! We kunnen geen woorden vinden om de stupiditeit van dit voorstel te veroordelen. „The man in the street" zou zich óver zulk een oordeel schamen.

Op de Openbare Muloschool krijgen natuurlijk de helft tot drie-vierde deel vrijstelling van betaling, want de arme mensen behoeven géén schoolgeld te betalen en zouden zich tevreden willen stellen met lager onderwijs. We noemen zo iets oneerlijke concurrentie! Wij voorzien dat een groot deel van de bijzondere katholieke scholen naar de openbare mulo zal afvloeien. Waarom zou de gewone man zijn kinderen ook geen mulo-onderwijs laten genieten, als hij dat voor niks kan krijgen?

Summa summarum: het openbaar onderwijs wordt hier zeer goed verzorgd; het bizonder onderwijs wordt in deze begroting ruw, onsympathiek en stiefmoederlijk behandeld.

De openbare school mag de vlag uitsteken; de bizondere school kan ze niet verder krijgen dan half stok, want we worden op grove wijze achtergesteld. Al langer hoe meer wordt het onze overtuiging dat we iemand in het Bestuur missen, die voelt en werkt voor het katholiek onderwijs; het katholiek onderwijs, dat vier-vijfde van het geheel uitmaakt.

Kanttekeningen

BIJ DE MEMORIE VAN ANTWOORD, SUPPLETOIRE BEGROTING 1940 BETREFFENDE HET ONDERWIJS.

Blijkbaar heeft het Bestuur deze gelegenheid willen benutten, om de Schoolbesturen, speciaal het R.K. schoolbestuur, eens flink de les te lezen, en daardoor alle verantwoordelijkheid voor de huidige noodtoestand bij dat onderwijs van zich af te schuiven. Ook de Staten worden niet gespaard, en bekogeld met dreigementen.

In hoever het Bestuur hierin geslaagd is, en in hoever er reden was voor deze afstraffing, moge blijken uit de volgende kanttekeningen.

Wij volgen de Memorie van Antwoord op de voet.

1o. **Coeducatie** in de hogere leerjaren — VII tot en met X — kan niet worden gemist, indien er een parallelafdeling gevormd moet worden, waarin het leerplan van de eerste klassen ener H.B.S. zou moeten worden gevolgd.

Aldus het Bestuur. Maar het Bestuur weet toch dat de bezwaren tegen coeducatie juist klemmen voor de kopklassen. We vertrouwen, dat de Staten hierover nog wel een hartig woordje zullen zeggen.

Dat door samenvoeging gewerkt wordt in de richting van een H.B.S. gelove wie het wil. Heel handig weet het Bestuur hiermee te goochelen, evenals in de Memorie van Toelichting op deze zelfde Suppl. Begroting waarin de verschillende akten M.O. aan de Openbare M.U.L.O. scholen verbonden, worden opgenoemd. En na deze opnoeming wordt dan gezegd: „Aan de algemene drang naar Middelbaar Onderwijs wordt aldus in belangrijke mate tegemoet gekomen, zo niet formeel, dan toch materieel, welk laatste in de eerste plaats maatgevend moet zijn."

Maar ieder weet toch dat M.U.L.O. en H.B.S. heel verschillende grootheden zijn, — dat ieder zijn eigen leerplan en eigen leermiddelen heeft, en dat dus M.U.L.O. nooit een H.B.S. kan worden of benaderen, ook al wordt er les gegeven door doctoren of leraren met akte M.O. — in plaats van door onderwijzers met hoofdakte en de nodige bevoegdheden. Een muil kan nu eenmaal nooit een paard worden, ook al wordt hij bereden door een koning. Of het onderwijs door leraren met akte M.O. gegeven per se beter is dan van hoofdonderwijzers met de nodige bevoegdheden valt hard te betwijfelen. We kunnen ons dan ook niet voorstellen, dat de Leden van de Staten zich door dit goochelkunstje van de wijs zullen laten brengen.

Ook niet al dreigt het Bestuur, dat indien de bezwaren tegen coeducatie onoverkomelijk zijn, er vooreerst van Bestuurszijde niets in de richting van Middelbaar Onderwijs gedaan kan worden.

Aan dreigementen is dit Bestuursstuk rijk.

2o. Het is het Bestuur niet bekend, dat aan één leerkracht 90 leerlingen zouden zijn toevertrouwd. En daarom zal het wel op een vergissing berusten.

We vragen: is het 't Bestuur ook niet bekend, dat de G.L.O.B. school te Groot-Kwartier 88 kinderen in de eerste klas telt?

Dat de 2de klas a van de G.L.O.B. school, St. Antoniusgesticht te Pietermaai 70 kinderen, en de 2de klas b van dezelfde school 77 kinderen?

Dat de 5de klas aldaar 72 kinderen telt?

Deze voorbeelden zouden met verschillende andere vermeerderd kunnen worden.

Het verwijt aan de Staten gericht, om alvorens een klacht te uiten over te grote klassen, deze zelf in ogenschouw te nemen, mag dus gerust en **met reden door de Staten aan het** adres van het Bestuur geretourneerd worden, om namelijk, alvorens te oordelen over al of niet te grote klassen, deze eerst zelf te gaan zien. Dit is toch wel het minste wat we kunnen eisen, dat het Bestuur, wanneer het oordeelt en veroordeelt, dit met kennis van zaken doet.

3o. Omtrent de beschuldiging van het Bestuur, dat er hoofden van scholen zijn, die leerlingen aannemen zonder rekening te houden met de bestaande leerlingschalen, — en dat er soms **onoordeelkundig** opgenomen wordt, is in bovenstaand artikel reeds voldoende gezegd. Grondwettelijk is het Bestuur verplicht aan alle kinderen voldoend onderwijs te waarborgen. Wanneer dit niet geschiedt, komt de gehele verantwoordelijkheid daarvan op het Bestuur. Niet de schoolbesturen, maar het Bestuur is verantwoordelijk voor de bestaande wantoestanden op onderwijsgebied.

Dat de betrekkelijke schoolverzuimen met het feit van de te grote klassen niets te maken hebben, is voor eenieder duidelijk. Wil het Bestuur daaraan een eind maken, dan heeft het daartoe het middel in de invoering van school- of leerplicht.

4o. Dat de opgesomde bezwaren tegen de concentratie van het Bijzonder R.K. M.U.L.O. onderwijs voor meisjes sterk overdreven lijken, en minder belangrijk dan de daaruit voor deze leerlingen voortvloeiende voordelen, lijkt ons een loze bewering, en alleen gedaan pour le besoin de la cause.

De voordelen zijn niet anders dan problematisch; — de in de ingediende rekesten vermelde bezwaren, zijn reëel, en zouden met nog andere van pedagogische aard te vermeerderen zijn.

Bovendien werd bij schrijven van 21 December 1936, No. 9462, door het Bestuur de wenselijkheid van de omzetting van de school St. Antoniusgesticht Afd. A, in een school voor meer uitgebreid lager onderwijs erkend.

Nadat intussen deze school gegroeid is en nog met het jaar groeit, zodat zij thans reeds wat aantal kinderen betreft met de Neutrale H. J. A. Schroederschool kan wedijveren, — en nadat tevens alle krachten zijn ingespannen om de school op peil te brengen, schijnt deze wenselijkheid niet meer te bestaan.

5o. Zeer zeker geeft Artikel 107 der Onderwijsverordening 1935 (P.B. 43) den Gouverneur de bevoegdheid, van elke gesubsidieerde school voor lager onderwijs, de aard van het onderwijs vast te stellen. Dit wil echter volstrekt niet zeggen, dat de Gouverneur hierbij willekeurig kan te werk gaan. Hij moet bij het gebruik maken van deze bevoegdheid rekening houden met de plaatselijke behoeften en eisen.

Als we hierop letten, dan zijn we van mening, en naar we menen te weten, zijn de Staten het hierin volkomen met ons eens, dat een bevolking van over de 10.000 katholieken, zoals Pietermaai telt, het volste recht mag laten gelden op een eigen school voor M.U.L.O.

Hoe willekeurig soms met deze bevoegdheid wordt omgesprongen door ons huidig Bestuur, bleek toen bij schrijven van 12 September 1939, No. 5503 werd meegedeeld, in antwoord op een verzoekschrift van den Apostolisch Vicaris van 25 Augustus 1939, No. Z.A. 174, dat te Oranjestad, Aruba, naast een M.U.L.O. school voor meisjes volstaan zou kunnen worden met een school voor G.L.O.A. De belangen van het volkskind te Oranjestad, de hoofdplaats van Aruba dat op het ogenblik zulk een geweldige ontwikkeling doormaakt, worden door het Bestuur wel bijzonder hoog aangeslagen.

6o. Van de behoefte aan schoolruimte is het Bestuur volkomen op de hoogte. Aan alle aanvragen tot toelating van kinderen, kon, **dank zij de in 1939 getroffen voorzieningen,** worden voldaan. Aan **geen enkel kind** behoefde wegens plaatsgebrek de toegang tot de begeerde school te worden ontzegt.

Hiertegen valt heel wat in te brengen.

1o. Dat aan geen enkel kind de toegang tot de school behoefde ontzegd te worden, wegens plaatsgebrek, is minstens genomen onjuist. Zo konden b.v. op de Noord, Aruba, lang niet alle kinderen, die de leeftijd bereikt hadden om op school te worden toegelaten, worden aangenomen, alleen omdat er geen plaats was.

b. Niet alleen, en niet in hoofdzaak dank zij de voorzieningen, die in 1939 **door het Bestuur** getroffen zijn, kon aan alle aanvragen tot toelating van kinderen worden voldaan, maar wel dank zij de voorzieningen, die **door het Vicariaat** getroffen zijn. Op allerlei manier is door het Vicariaat aan het tekort aan schoolruimte tegemoet gekomen, om toch maar geen enkel kind wegens gebrek aan plaatsruimte naar huis te moeten sturen. Zo weten we, dat reeds jaren de lokalen van een huis door het St. Martinusgesticht gekocht om ruimte te krijgen voor uitbreiding der scholen, benut worden voor schoollokalen; — dat een gedeelte van de oude zusterswoning op San Mateo eveneens voor school gebruikt wordt; — dat op Barber een nieuw gebouwd huis gehuurd is, om in het tekort aan schoolruimte te voorzien; — dat te Kralendijk, Bonaire, de oude school, die voor jeugdhuis gebruikt werd, thans weer voor school is ingericht; — dat te Noord, Aruba, gedurende een heel jaar de sacristie van de kerk tot schoollokaal is ingeruimd; — dat te Oranjestad al reeds meer dan 2 jaar het bestaande clubgebouw, dat voor de jeugdorganisatie gebouwd was, **op eigen kosten, zonder enige** steun van het gouvernement, is omgebouwd tot drie schoollokalen, en dat eind verleden jaar hetzelfde geschied is met het jeugdgebouw op San Nicolaas, Aruba, hetwelk **eveneens, zonder enige vergoeding van het gouvernement,** is omgebouwd tot vier schoollokalen; — dat de Zusters op Pietermaai reeds gedurende een paar jaar de spreekkamer van het convent voor schoollokaal hebben afgestaan, terwijl ook in het jeugdgebouw aldaar klassen zijn ondergebracht. Deze lijst maakt geen aanspraak op volledigheid.

Dit alles schijnt aan het Bestuur niet bekend te zijn. Hoe is het anders te verklaren, dat met veel aplomb beweerd wordt, dat **dank zij de voorzieningen die in 1939 getroffen zijn,** geen enkel kind behoefde te worden afgewezen?

Voor al deze voorzieningen, **door het Vicariaat getroffen,** is tot nu toe geen cent door het gouvernement vergoed, ondanks herhaalde verzoeken om minstens de kosten van de verbouwingen van jeugdhuizen tot schoollokalen te vergoeden.

Slechts twee noodlokalen, geen enkel van de bovengenoemde, zijn op Aruba **met steun van het Gouvernement** gebouwd. **Geen tien,** zoals in de Rede van Zijne Excellentie den Gouverneur bij de Opening van de Staten te lezen staat.

7o. Na nogmaals gewezen te hebben op het **onoordeelkundig** opnemen van kinderen door de hoofden van de scholen, welke onoordeelkundigheid blijkbaar alleen hierin schijnt te bestaan, dat de hoofden alle kinderen, die de wettelijk vereiste leeftijd hadden, aannamen, hetgeen hun plicht is, zegt de M.v.A. „De toevloed van leerlingen is echter beneden de door de hoofden van scholen tevoren uitgesproken verwachtingen gebleven, in-zonderheid op Aruba."

Met andere woorden: er wordt door de hoofden van de scholen maar zo'n beetje lukraak geschat en geraamd.

Eerlijk gezegd, is het **aantal kinderen,** dat zich begin 1940 voor de scholen van San Nicolaas zou aangeven, te hoog geraamd. Daar staat tegenover, dat het aantal nieuwe kinderen voor de R.K. Meisjesschool te Oranjestad de raming ver overtrof. Dat hiertussen verband bestaat is helemaal niet denkbeeldig, daar steeds meer kinderen van buiten, en speciaal van San Nicolaas naar Oranjestad gaan, om beter onderwijs te ontvangen.

Het **totaal aantal** nieuwe leerlingen, die begin 1940 op de R.K. Scholen van Aruba zijn aangenomen, heeft de **verwachting ver overtroffen.** Onderstaand lijstje zal wel voor iedereen een openbaring zijn. En moge voor de Heren Leden van de Staten een aansporing zijn om toch met alle macht de belangen van het onderwijs te verdedigen. en op nieuwbouw aan te dringen:

Oranjestad: Zusterschool, 1939 501 leerlingen, — 1940 592 leerlingen.

Frères-school, MULO 1939 249 leerlingen, — 1940 266 leerlingen.

GLOB 1939 316 leerlingen, — 1940 372 leerlingen.

Noord: 1939 375 leerlingen, — 1940 488 leerlingen.

Sta Cruz: 1939 576 leerlingen — 1940 Zusterschool 568 leerlingen, Frères-school 170 leerlingen.

Savoneta: 1939 284 leerlingen — 1940 325 leerlingen.

San Nicolas: 1939 Zusterschool 294 leerlingen, — 1940 344 leerlingen, Frèresschool 291 leerlingen, — 1940 351 leerlingen.

Een toename dus van totaal 590 leerlingen.

Volgens de cijfers die ter onzer beschikking staan, is het totaal aantal leerlingen op Curaçao, gestegen met ruim 600, zodat we voor de beide eilanden Curaçao en Aruba een totale vermeerdering krijgen van ongeveer 1200.

Geen beter bewijs, dat uitbreiding van schoolruimte brood en broodnodig is, willen we niet over enkele jaren voor een tekort komen te staan, dat met geen mogelijkheid meer in te halen is.

8o. Het Bestuur zal zich niet verzetten tegen splitsing van jongens en meisjes op Groot Kwartier, indien mannelijke leerkrachten voor een eventueel op te richten jongensschool beschikbaar zijn, en **indien de school gehuisvest wordt in het aanwezige hulpgebouw,** d.w.z. de oude afgedankte houten noodkerk.

Wederom een prachtig staaltje van de zo geroemde vrijgevigheid van het Gouvernement, ten opzichte van het R.K. Bijzonder Onderwijs.

Het Vicariaat mag het bestaande noodgebouw afstaan voor schoolruimte. Er wordt niet gevraagd, of het voor andere doeleinden nodig is. Neen, reeds bij voorbaat legt het Bestuur er beslag op. **En anders......**

Zo **worden** de belangen van het Katholiek Onderwijs, **ten koste** van de Missie, door het Bestuur behartigd.

En niet alleen voor nú wordt op dit noodgebouw door het Bestuur beslag gelegd, neen, ook voor de toekomst, want het Bestuur zal er de nodige verbeteringen in aanbrengen, „zodanig, dat deze (lokalen) in de toekomst bruikbaar blijven."

9o. Op de goedheid en vrijgevigheid van het Bestuur ten opzichte van het St. Martinusgesticht is in bovenstaand artikel gewezen We behoeven er dus geen woorden meer aan te verspillen. Wat niet meer dient voor het Openbaar Onderwijs is altijd nog goed genoeg voor het Katholiek Onderwijs.

Ook de adelaren hebben hun ogenblikken van kortzichtigheid.

Leer en leven hebben op weinig punten sterker proefcontact dan op het stuk van lijden.

Wij hebben de stilte zo brood nodig in onze rumoerige tijd om de grote waarheden van het leven niet te vergeten, en klaar en scherp te blijven lezen in onze ziel, om rustig en kalm over onze zaken na te kunnen denken.

Alleen de stilte is vruchtbaar aan goede gedachten en goede ingevingen. De stilte is een noodzakelijke voorwaarde voor de innerlijke concentratie, en zonder deze innerlijke concentratie kunnen we nooit de laatste resten van onze energie bruikbaar maken voor onze levensstrijd.

Eigenliefde is geen liefde; zij is der liefde grootste vijandin.

Grote zielen worden groter, ja subliem, in tegenspoed.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT.

Nog steeds houden de Duitsers stand in Noorwegen, hoewel zij Narvik met verlies van o.a. zeven torpedojagers hebben moeten opgeven en de Engelsen thans daar en ook elders hun expeditie-troepen hebben geland.

Of de mijnenvelden, welke de Engelsen hebben gelegd van Bergen tot aan Nederland en in Skagerak, Kattegat en Oostzee in staat zullen zijn, om tesamen met de Britse vloot, de Duitse troepen in Noorwegen van hun Duitse basis af te snijden, zal de naaste toekomst ons leren.

Als de Duitsers zelf 6 dagen na de inval in Oslo berichten, dat ze Hoenefass genomen hebben, dan blijkt daaruit wel, dat hun strijd daar helemaal geen blitzkrieg is, daar dit stadje nog geen 40 k.m. van Oslo gelegen is.

Zeer moeilijk is in de huidige wereldoorlog de positie der beide neutralen Nederland en België, alhoewel hun positie nog benijdenswaardiger is, als die van Zweden.

In de laatste dagen zijn er in de buitenlandse bladen voortdurend artikelen verschenen over de neutraliteit van de kleine landen en over de mogelijkheid, dat deze landen van tevoren reeds afspraken zouden maken met de geallieerden voor het geval, dat de andere partij eens een aanval wagen zou. Mede in verband met wat er over de positie van de neutrale landen in de parlementen van Engeland en Frankrijk werd gezegd, meende men in het buitenland, dat de neutrale landen wel van plan zullen blijken te zijn om dergelijke afspraken te maken. Wat de Nederlandse regering nu betreft en het standpunt, dat door deze is ingenomen, zo meldt de R.P.D., kan worden medegedeeld, dat de regering nog steeds en onwrikbaar op het standpunt staat, dat Nederland de alzijdige neutraliteit met de grootst mogelijke objectiviteit naar alle kanten moet blijven handhaven. Dit standpunt mag bij alle oorlogvoerende landen als genoegzaam bekend verondersteld worden.

Met de aanrandingen van Tsjecho-Slowakije, Oostenrijk, Polen, Finland, Denemarken en Noorwegen wordt het vraagstuk der neutraliteit met onweerstaanbare kracht opnieuw op de voorgrond geplaatst.

In de dagen, dat Polen door het overmachtige Duitsland overweldigd werd, kwelde het wereldgeweten zich met de vraag: Mogen de mensen dit onrecht en deze rechtsschennis nu maar lijdelijk aanzien? Mogen de landen, die niet direct bij deze oorlog betrokken zijn, zich nu maar met de volkenrechtelijke stelregels der „neutraliteit" afmaken van de vraag, of ook zij niet gehouden zijn, daadwerkelijk mee te doen aan de bescherming der zwakken, aan de handhaving van het recht, nu de laatste overblijfselen hiervan op het spel staan?

Wij weten allen, hoe velen deze vraag zonder aarzelen ontkennend beantwoordden. Uit de stroom van ingezonden stukken naar de dagbladen, bleek overtuigend, dat ernstige mensen aan ieder land, maar allereerst aan de Europese landen, dat (die) recht en vrijheid als onmisbare factoren van het geluk voor landen en volkeren erkende(n), het recht ontzegden „neutraal" te blijven tegenover de brute vertrapping van het ene land door het andere.

Maar het slopingswerk in Polen duurde maar zeer kort. De Poolse ondergang was in overrompelend korte tijd een fait accompli. De aandacht der wereld werd met de Duitse troepen mee verplaatst naar het Westen, waar de strijdende partijen meer tegen elkaar opgewassen waren. De zedelijke kwelling om het neutraliteitsprobleem luwde en de debatten stierven uit, voordat ze tot duidelijke conclusies konden kristalliseren. Het meeste succes scheen nog de stelling te hebben verworven, dat de individuele burgers van de niet-oorlogvoerende landen niet neutraal konden noch behoefden te zijn, maar dat die landen als zodanig wel degelijk tot neutraliteit verplicht waren en redelijk handelden indien zij deze neutraliteit ook nauwgezet in acht namen.

Intussen echter vertoonde deze neutraliteit, hoe nauwgezet juist door de neutrale landen in acht genomen, zich meer en meer als een volkomen fictie. Onbeperkte duikboten- en mijnenoorlog, gevolgd door krasse Engelse repressailles, berokkenden die neutrale landen niet alleen enorme economische schade, maar kostten ook bijna dagelijks het leven van talrijke neutrale opvarenden van tot zinken gebrachte schepen.

Intussen ook overrompelde Sovjet-Rusland met cynisch geweld het kleine Finland, en het was deze nieuwe schennis van het elementairste recht vooral, die opnieuw een kreet van kwelling uit de gewetens der mensen deed opstijgen: Mogen de neutrale landen dit hemelschreiende onrecht nu maar laten geschieden zonder een vinger van verzet uit te steken?

En in de laatste dagen onderVond de wereld weer een nieuwe rechtsschennis in de overrompeling van Denemarken en Noorwegen en weer opnieuw steeg een kreet van kwelling op uit de gewetens der mensen.

De neutraliteitsapostelen mogen praten wat zij willen, maar het is onze stellige overtuiging, gevoed door wat wij dagelijks om ons heen horen, dat millioenen mensen het neutraal blijven van hun land en van alle andere recht en vrijheid voorstaande landen als een zedelijk verzuim, als lafheid en eerloze schande beschouwen. Zij kunnen naar eer en geweten het heldhaftige Noorwegen en Finland (evenals het ongelukkige Polen) niet anders zien dan als het slachtoffer van een misdadig Rusland resp. Duitsland en van het jammerlijk verraad der neutralen.

Wat uit deze sterke volksgevoelens en reacties groeien zal ten aanzien van een nieuw neutraliteitsbegrip, valt thans nog niet te voorspellen. Maar dat genoemd begrip herzien zal worden, geloven wij zeker, mede tengevolge van het zonneklaar blijkende feit, dat de economische oorlogvoering met de gevolgen daarvan voor alle economisch-samengestrengelde landen, de neutraliteit in de practijk tot een volkomen fictie maakt. Als gevolg daarvan zal nieuw neutraliteits-recht zich moeten ontwikkelen.

Treffend werd dit ook reeds als het ware aangekondigd in een studie, uitgegeven door **Union internationale d'études sociales**, welke wij dezer dagen in handen kregen.

Deze Union, gesticht door wijlen kardinaal Mercier en thans gepresideerd door kardinaal Van Roey, gaf in Augustus 1937 een studie in het licht: **Code de Morale Internationale**, waarvan wij de 12e resolutie vertaald aan onze lezers voorleggen:

„De uiterste verspreidheid en het geforceerde isolement der naties hebben langen tijd belemmering in de weg gelegd aan de ontplooiing van een brede en vruchtbare internationale samenwerking, en sinds dien hebben de philosophen en de moralisten er zich aan gewend, in de staat van een „volmaakte maatschappij" te zien, voorzien van alle onmisbare middelen om zijn leden „het volmaakte goed van het menselijk bestaan" te helpen verwezenlijken, bijna uitsluitend gelezen door mannen

Een totaal verschillende situatie stelt zich heden ten dage op de voorgrond. Tegenover de intense ontwikkeling, die het internationale leven genomen heeft, kan men de qualificatie „volmaakte maatschappij" nog slechts verstaan in een zeer betrekkelijken zin.

Volmaakte maatschappij! De staat is het nog in deze zin, dat hij de volheid van het gezag bezit, om binnen zijn grenzen de orde, de rust en de gerechtigheid te handhaven, want men stelt zich toch niet een universele staat voor ogen, die aan zijn onmiddelijke jurisdictie al de leden van de mensenfamilie onderwerpt.

CURACAO.

ARUBA VOETBALLERS OP CURAÇAO.

Voetballiefhebbers zullen zich nog wel kunnen herinneren, dat vroeger verschillende geanimeerde wedstrijden tegen Aruba zijn gespeeld, die haar hoogtepunt vonden in een wisselbeker, de „Harold Oduber-beker", welwillend daartoe door Dr. J. Oduber ter beschikking gesteld.

De eerste wedstrijden om de beker werden op 21 en 22 April 1935 op Curaçao gespeeld en door onze jongens gewonnen met resp. 2—0 en 1—0; de tweede serie werd op Aruba gespeeld op 1 en Mei 1937; beide wedstrijden eindigden in gelijk spel (1—1). Bij wijze van dank voor de prettige wijze waarop de Aruba spelers onze jongens vóór en gedurende de wedstrijden hebben behandeld, alsmede uit waardering voor Aruba's spel, besloot de Bondsvertegenwoordiger toen de beker in Aruba te laten.

Nadien heeft het Bondsbestuur verschillende malen getracht Aruba's elftal hier te krijgen, echter tevergeefs. Temeer is dit jammer, waar volgens ooggetuigen en deskundigen, Aruba's spelpeil behoorlijk is gestegen.

Op Aruba waait nu een andere voetbalwind. Er heeft zich een nieuw Bestuur gevormd, dat met alle energie bezig is de voetbalsport op ons Zustereiland tot bloei te brengen.

Een van de eerste daden van het nieuw Arubaans Bestuur, was zich in verbinding te stellen met het C.V.B.-bestuur. Het resultaat is het spelen op Curaçao op 12 en 13 Mei e.k. van de reeds te lang uitgestelde derde serie wedstrijden om de Harold Oduber-beker.

Nogmaals zal Mundo Nobo getuige zijn van enige goede wedstrijden. Werd steeds van bezoekende elftallen gezegd dat zij technisch volmaakt zijn, doch het in snelheid van onze jongens verliezen ,van de Arubaanse spelers kan dat niet gezegd worden. Ook ons voordeel van het eigenaardige Mundo Nobo terrein valt grotendeels weg waar Aruba met dezelfde moeilijkheden te kampen heeft en wel met een hard, zanderig terrein en een felle wind.

Alles bij elkaar genomen zal dus bij geen van beide partijen acrobatieke voetbal, zoals b.v. bij de Paraguayos, tentoongesteld worden, doch flinke wedstrijden worden gespeeld door spelers die in allerlei opzichten aan elkaar gewaagd zijn; snelle, flinke spelers, die weten wat West-Indische voetbal is.

Met een gerust geweten kunnen wij een ieder aanbevelen deze belangrijke wedstrijden te bezoeken; het zal in elk opzicht de moeite waard zijn.

Hopelijk zal verder deze wedstrijden er veel toe zullen bijdragen de banden tussen de C.V.B. en de Z.V.B. nauwer aan te halen, hetgeen voor beide partijen van veel voordeel zal zijn.

VOEDSELVOORZIENING EN INVOERVERBOD

In antwoord op de ingediende Landsverordening tot schepping der mogelijkheid om, wanneer het Bestuur ter verzekering van de regelmatige voorziening van de bevolking van Curaçao van de voor haar welzijn noodzakelijke goederen, heeft ingegrepen, de invoer van goederen te verbieden of aan regelen te binden, lezen we in het Voorlopig Verslag:

De meeste leden hadden bezwaren tegen het ontwerp. Daarbij wordt voorgesteld voor onbepaalde tijd aan het Bestuur de bevoegdheid te geven om wanneer de Gouverneur ter verzekering van de regelmatige voorziening van de bevolking van Curaçao van de voor haar welzijn noodzakelijke goederen ten behoeve van het aanleggen [illegible] goederen heeft inbegrepen, de invoer van die goederen te verbieden of aan regelen te binden: de vrijheid van de handel beperkende maatregelen, waartoe zij niet gaarne zouden medewerken. Zij betoogden, dat in de Memorie van Toelichting het voorbeeld van de voorraadvorming van meel als thans door importeurs met steun van het Gouvernement is geschied is genoemd, en ten behoeve van de liquidatie waarvan de regeling nodig zou zijn, doch dat de regeling ruimte laat om haar toe te passen ten aanzien van rijst, suiker en andere goederen, zodat daarmede het hek zou worden opengezet voor bevoordeling van een weg, welke zij bang zijn te betreden. Het ontwerp spreekt zelfs — zo merkten zij op — niet eens van een tijdelijk verbod of van het tijdelijk aan regelen binden van de invoer.

Ten aanzien van meel speciaal is de regeling nu onnodig — zo werd van tot oordelen zeer bevoegde zijde in de afdelingen opgemerkt. De voorraadvorming daarvan is geschied door en ten behoeve der broodbakkers, en deze zijn zonder bezwaar bereid ze langzamerhand te liquideren.

Deze leden zouden het Bestuur dan ook willen voorstellen het ontwerp terug te nemen.

Een paar leden stelden de vraag of niet bereids door het Bestuur de mogelijkheid is gezien de bestaande voorraden te liquideren ook zonder dit ontwerp, wat zij hebben horen verluiden. In dat geval zouden zij liever zien, dat het ontwerp werd ingetrokken, de liquidatie werd voltrokken en de daardoor beschikbaar gekomen gelden ten bate van de begroting 1940 kwamen, welke daarvoor zeer welkom zouden zijn.

Dit vond algemene bijval.

DE NIEUWE ARCHITECT VOOR STADSUITBREIDING.

We hebben enkele weken geleden er reeds op gewezen, dat deze nieuwe functionaris, waarvoor de begrotingsgelden door de Staten nog niet zijn gevoteerd, desniettegenstaande toch 15 April voor Curaçao op reis is gegaan en ook reeds Openbare Werken aan het zoeken was naar een woning.

Thans vernemen we uit Nederland, dat deze nieuwe functionaris is de Ingenieur C. M. Bakker, een zoon van den liberalen Wethouder van Hilversum en zwager van Ir. Groote, de directeur van Openbare Werken alhier.

De Heer Bakker is nog een jong architect, die, naar men ons mededeelde, hier op Curaçao zijn eerste stappen zal moeten zetten op het gebied van stedenbouw.

KOLONIALE POSTSPAARBANK.

Aan het verslag over 1939 ontlenen wij:

In 1939 hebben de onzekere tijdsomstandigheden niet nagelaten hun invloed op de Koloniale Postspaarbank te doen gelden.

Werd in dat jaar slechts ongeveer *f* 900.— minder ingelegd dan het jaar tevoren, de terugbetalingen zijn daarentegen met ruim *f* 371.000,— gestegen.

In het afgelopen jaar daalde het aantal inlagen met 307 en nam het aantal terugbetalingen toe met 1578 in vergelijking met de respectieve aantallen in 1938.

De overschrijvingen van de Koloniale Postspaarbank op de Rijkspostspaarbank en omgekeerd bedroegen in 1939 onderscheidenlijk *f* 168.955,73 en *f* 78.345,13 tegen respectievelijk *f* 157.002,94 en *f* 33.317,94 in 1938.

Tengevolge van de bijzondere tijdsomstandigheden bleek het effectenbezit van de Bank op 31 December 1939 een beurswaarde te vertegenwoordigen van *f* 261.098,25 lager dan het bedrag waarvoor zij te boek stonden. Hierdoor moest het reserve kapitaal aangesproken worden.

Het zuivere verlies over 1939 bedroeg *f* 252.045,37. Tot dekking van dit verlies is in de eerste plaats gebruikt de Reserve Waardewijziging van Effecten al *f* 102.661,34. Voorts is van het Reservefonds het verschil van *f* 149.384,03 overgeschreven op de Verlies en Winst Rekening.

Een en ander brengen echter geen wijziging in het in 1937 genomen besluit, om 1/5 gedeelte van de over elk jaar ontvangen rente van uitstaande hypotheken te reserveren voor eventuële verliezen, en wordt alzo 1/5 gedeelte van *f* 5328,64, n.l. *f* 1066,— op de Rekening Reserve Hypothecaire Vorderingen geboekt.

EEN TRAGISCHE DOOD.

De heer E. van Nieuwkerk, politie-infanterist eerste klas, kwam Zaterdagavond door een droevig ongeluk om het leven. Hij was ter aflossing van de wacht op weg naar Bullenbaai en reed toen tegen een barricade op, welke de C.P.I.M. daar had aangebracht, met het oog op mogelijk te verwachten moeilijkheden in verband met de oorlog.

Hij reed op een motor met zijspan. Alhoewel de barricade met rood licht voorzien was en de heer Nieuwkerk een matige gang reed, kwam hij toch in botsing, waarbij hij zodanig gekwetst werd, dat hij in zeer zorgelijke toestand naar het Sint Elisabethshospitaal moest worden overgebracht.

De politie in het zijspan bleef volkomen ongedeerd. Voordat de zwaar gewonde in het hospitaal aankwam, was hij reeds overleden.

Zondag om half vijf vertrok een droeve stoet van het hospitaal naar de Protestantse begraafplaats. Voorop ging een motorpatrouille en achter de lijkwagen een detachement van de militaire politie en een deputatie van de burgerpolitie. Hierachter volgden nog vele vrienden en bekenden van den overledene.

In auto's kwamen nog de Procureur Generaal, Kapitein Venema, Kapitein van Erp en een vertegenwoordiger van de C.P.I.M. Ook reed mede een auto met kransen van de officieren en onderofficieren van de militaire politie, van de manschappen, afd. Rio Canario, van de burgerpolitie en van de C.P.I.M.

Bij het graf sprak allereerst kapitein Venema een kort woord. Hij herdacht de overledene als een goed en eenvoudig kameraad, die in de vervulling van zijn plicht het leven verloor. Een getrouw mens is heengegaan met een nobel hart.

Hierna voerde Ds. Kroeze het woord, die hem vooral herdacht als een gelovig mens. Vele slagen heeft deze eenvoudige, doch sterke man in zijn korte leven moeten verduren. Steeds echter legde hij zich ootmoedig neer bij de wil van zijn God. Hij was een ijverig lidmaat van zijn kerk en een navolgenswaardig voorbeeld voor allen, die hem kenden. Ook hij had zijn fouten, doch zijn graf zal spreken tot hen, die te luisteren weten.

In zijn gevoelvolle rede schetste aldus Ds. Kroeze deze man, die zo vroeg tot God geroepen werd.

Tot slot sprak hij het gebed en verzocht alle aanwezigen mede te bidden.

Hiermede was de sobere doch indrukwekkende droeve plechtigheid ten einde.

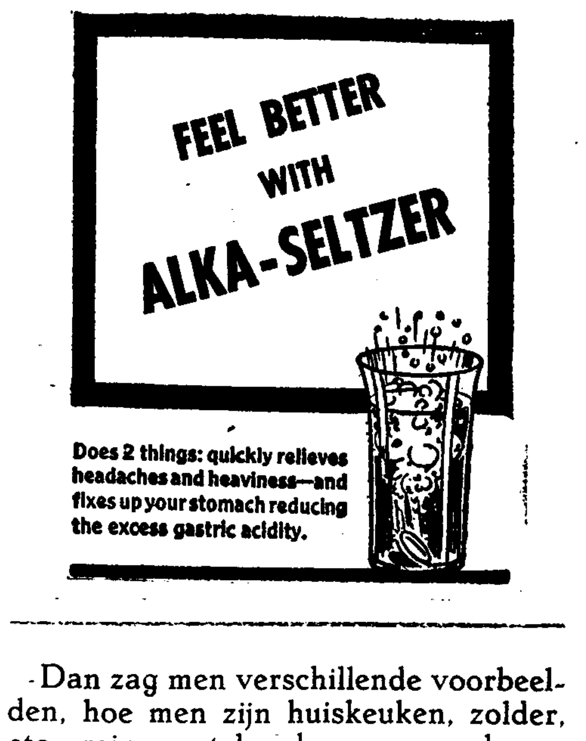
OPENING LUCHTBESCHERMINGSTENTOONSTELLING.

Maandagavond acht uur werd door Zijne Excellentie de Gouverneur de luchtbeschermingstentoonstelling met een kort woord geopend.

In zijn woorden zwaaide de Gouverneur vooral uitbundige lof toe aan zijn adjudant v.d. Laarschot, die met een onvolprezen ijver en groot doorzettingsvermogen deze tentoonstelling tot stand heeft gebracht en de ziel mag genoemd worden van de Curaçaose Vereniging voor Luchtbescherming.

Na zijn openingswoorden werd de Gouverneur rond het tentoongestelde geleid, waarbij de nodige uitleg gegeven werd. Het overige gezelschap waaronder de familie Wouters, vele geestelijken en vooraanstaanden volgden dit voorbeeld.

Nadat men tot slot een schuilkelder bezocht had, werden er enige demonstraties gegeven met een muurbekleding tegen brandgevaar en met brandwerende verf. De proeven slaagden en gaven duidelijk de resultaten te zien van de doelmatigheid dezer materialen.

Hierna gaf het Rode Kruis enige oefeningen ten beste. Men moest zich indenken dat een huis gebombardeerd werd, in brand stond en vol gassen hing. Vijf personen met diverse kwetsuren en gasvergiftiging moesten gered worden. Na de vraag van de leider of alle slachtoffers klaar waren, begon de oefening, welke ongeveer tien minuten duurde. Na het uit elkaar springen van de bom, komt 'n reddingsbrigade van het Rode Kruis aan en gaat uit op onderzoek. 'n Jongeman, zwaar bloedend aan slaap en pols stormt uit het brandend huis en wordt direct opgevangen. Hij waarschuwt echter, dat er nog meer volk in huis is. De leider blaast nu op zijn fluit om assistentie te bekomen. Deze komt spoedig, doch ook het volk, wat begint op te dringen. Dit wordt teruggehouden. Onderwijl komt een jonge vrouw brandend en jammerend uit het huis gevlogen. De mannen van het Rode Kruis doen gasmaskers voor en dringen het huis binnen en zien zodoende kans nog drie man te redden, waarvan er een op een brancard vanaf de bovenste verdieping naar beneden wordt gelaten. Ook burgers assisteren.

Over het geheel een geslaagde oefening, welke met belangstelling gevolgd werd.

Hierna werd nog een trukje bezichtigd, welke als nood-ambulance was ingericht.

Ook een der nieuwe brandweerwagens stond te pronken op het voorplein en deelde in de algemene tevredenheid. Dit nog te meer, toen hij water ging geven en wel met een fikse straal.

Wij hopen, dat deze tentoonstelling zich in een druk bezoek mag verheugen en dat er iets van uit moge gaan. De organisatoren verdienen alle lof voor hun ijver, te meer daar er van buiten niet veel medewerking bestaat.

Bezoekt alle zonder uitzondering deze tentoonstelling. Wanneer ge niets gezien hebt, kunt U ook niet oordelen. Beziet alles op Uw gemak en wilt ge inlichtingen, vraagt ze dan.

De tentoonstelling is geopend Woensdag en Donderdag van 7 tot 10 uur 's avonds. Toegang vrij.

DE LUCHTBESCHERMINGS-TENTOONSTELLING.

Op uitnodiging van adjudant v.d. Laarschot namen wij Maandagmiddag deel aan een rondgang door het gebouw van de luchtbeschermingstentoonstelling. Ter ontvangst waren aanwezig kapitein Venema, adjudant v.d. Laarschot en de heer Bartels Daal.

Luitenant v.d. Laarschot leidde rond en gaf de nodige uitleg. In de eerste zaal kreeg men een overzicht van de werkzaamheden van de Vereniging voor Luchtbescherming, benevens een verdeling van het eiland Curaçao om de maatregelen zo spoedig mogelijk te kunnen nemen. Men heeft zodoende vakhoofden en wijkhoofden. In de koenoekoe is de pastoor meestal het aangewezen wijkhoofd.

Dan zag men verschillende voorbeelden, hoe men zijn huiskeuken, zolder, etc., rein moet houden en vooral vermijden moet onnodige prullen en vodden te bewaren, hetwelk het brandgevaar maar vergroot en tot niets dient. Wij maakten kennis met een nieuw soort wandbekleding tegen brandgevaar, hetwelk makkelijk is aan te brengen en niet duur is. Het lijkt ons verstandig en getuigend van juist koopmanschap, wanneer men voor dit materiaal meer reclame zou maken. Dit materiaal is ook gebruikt in de tijdelijke Cinelandia. Proeven hiermede genomen geven een uitstekend resultaat. Wij leggen hier vooral de nadruk op, omdat dit materiaal ten alle tijde dienstig is. Het is een uitstekend weermiddel tegen een snelle uitbreiding van brand, evenals trouwens de brandwerende verf.

We zagen verschillende soorten brandblusapparaten, slangen, emmers, etc., en niet te vergeten, de kist met zand en een schop.

In de volgende zaal ziet men de moderne middelen voor luchtbescherming, zoals blauwe lampen, kappen voor autolichten, etc. Goede en slechte blinden. Een sirene, verschillende soorten gasmaskers, gaspakken, zuurstofapparaten, enz. Vervolgens de bibliotheek, welke binnenkort wordt uitgebreid.

In de derde zaal heeft het Rode Kruis zijn tenten opgeslagen en het geeft ons een goed inzicht in haar werk.

Tot slot bezochten wij de schuilkelder en was kapitein Venema zo vriendelijk ons zijn nieuwe aanwinst voor de brandweer te laten zien, welke hij ook proef liet spuiten.

Wij raden eenieder aan deze tentoonstelling te bezoeken. Ook de kopklassen der scholen zouden in kleine groepjes er veel aan hebben deze tentoonstelling onder leiding te bezoeken. Men krijgt een goed inzicht in het werk van de luchtbescherming, het Rode Kruis en vooral ook om te zien, wat verstandig is voor het vermijden van brand en de uitbreiding daarvan.

Deze tentoonstelling kan nuttig werk verrichten. Het is te hopen, dat zij druk bezocht wordt.

EMMASTAD

SPORTCLUB „ASIENTO".

3e Oefenmars te houden op Donderdag 18 April 1940.

Op Donderdag a.s. zal een 2e trainingsmars worden gehouden in een iets langzamer tempo voor de heren dan j.l. Vrijdag, namelijk 5 K.m. per uur en voor dames hetzelfde tempo ongeveer 4.5 K.m. per uur.

Vertrek Clubplein Isla om half acht 's avonds:

De route is als volgt:

Van Isla via de hoofdweg naar Mundo Nobo en vandaar via de oude weg naar Piscaderabaai. Aldaar verplichte rust. Daarna via den Gouverneur van Slobbeweg naar de Westwerf waar een veerboot, welwillend door de C.P.I.M. afgestaan, ons naar Isla terug zal varen. Denkt er allen om een warm kledingstuk mede te nemen voor de overtocht met de veerboot.

Wederom zal een beroep gedaan worden op enige automobilisten en leden der E.H.B.O. Alle dames en heren leden der Sportclub Asiento, ook degenen, die op 2 Mei niet mee gaan naar Hato, kunnen aan deze oefenmars meedoen en moeten dit schrijven als een persoonlijke uitnodiging beschouwen. J.l. Vrijdag waren we met 63 leden. Laten we nu tonen dat de Sportclub veel en veel meer leden telt door allen mede te gaan. U zult er zeker geen spijt van hebben.

Athletiekcommissie.

Tennis.

Woensdag, 17 April a.s. 4.30 n.m.
baan 2: Euwe
Koster

Denkt U allen om de oefenmars a.s. Donderdag naar Piscaderabaai en Westwerf. Vertrek half acht Clubplein.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

NEDERLAND.

Overgenomen uit de Beurs & Nieuwsb.

Bij een Koninklijke Besluit heeft men aan de reeds bestaande staat van beleg enige uitbreiding gegeven, zodat thans Noord Brabant en een verdere strook in de Noordelijke en Oostelijke provincies in staat van beleg zijn verklaard.

De Engelse en Franse en Poolse legaties in Denemarken in totaal pl. m. 170 man zijn via Nederland naar Engeland en Frankrijk teruggekeerd.

De R.P.D. meldt, dat tijdens een nachtvlucht het marinevliegtuig W. 9 in de nacht van 13 op 14 April bij Petten in de zee gevallen is en verongelukt. De sergeant vlieger Ch. J. Knaapen werd gedood, terwijl naar alle waarschijnlijkheid de officier zeewaarnemer H. E. G. Langenhoff bij dit ongeluk eveneens de dood vond.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

"De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD UITSLAGEN.

Hercules 1 — Transvaal 1	Gestaakt (stand 2—0 voor Hercules)
Arsenal — D.T.S.	1—0.
Jong Holland 2 — Asiento 2	7—3.
Scherpenheuvel 2 — Volharding 2	5—4.

STAND DER COMPETITIE.

A-Klasse	Gesp.	Gew.	Gel.	Verl.	Punten voor	Punten tegen	Gem.
Jong Holland 1	3	3	0	0	21	2	6
S.U.B.T. 1	3	3	0	0	15	0	6
Volharding 1	2	2	0	0	8	2	4
Transvaal 1	3	1	1	1	4	9	3
Asiento 1	4	1	1	2	3	15	3
Scherpenheuvel 1	3	1	0	2	4	14	2
Hollandia 1	1	0	0	1	0	1	0
Hercules 1	2	0	0	2	0	4	0
R.C.C. 1	3	0	0	3	2	10	0

Res.A-Klasse	Gesp.	Gew.	Gel.	Verl.	Punten voor	Punten tegen	Gem.
Hercules 2	2	2	0	0	16	3	4
S.U.B.T. 2	1	1	0	0	6	1	2
Jong Holland 2	3	2	0	1	12	9	4
Scherpenheuvel 2	2	1	0	1	6	7	2
R.C.C. 2	1	0	1	0	1	1	0
Transvaal 2	1	0	1	0	1	1	0
Asiento 2	1	0	0	1	3	7	0
Volharding 2	3	0	0	3	6	22	0

B-Klasse	Gesp.	Gew.	Gel.	Verl.	Punten voor	Punten tegen	Gem.
Volcania	2	2	0	0	4	2	4
D.T.S.	3	1	1	1	3	3	3
Jong Curaçao	2	1	1	0	5	3	3
Arsenal	3	1	1	1	3	4	3
Willemstad	3	1	0	2	5	6	2
Sparta	3	0	1	2	3	6	1

INSCHRIJVINGEN:

Arsenal,	E. Merencia.
Volcania,	E. Florence, S. Hernandez (Juniores).
Volharding,	J. S. Ignecia, P. Scorrea.

AFSCHRIJVINGEN:

Volcania,	D. E. de Bies, A. Jesurun.

HET BESTUUR.

Wat het gezin ten goede komt, komt ook ten goede aan het volk; maar wat het gezin schaadt, schaadt het volk.

Overdrijft uw zorgen niet, veel drijft over.

Een goed plan schenkt ons driemaal vreugde als wij het vormen, als wij het uitvoeren en als wij het gedenken.

Tal van mensen zijn niets dan gramaphonen — van henzelf is alleen het bijkomend gedruis.

Eén uur kan soms wegnemen, wat in vele jaren met moeizame arbeid is tot stand gebracht door velen.

In de wereld geschieden alle goede dingen door de samenwerking van God en mens. — „Indien de Heer het huis niet bouwt, werken de arbeiders tevergeefs", — maar zonder onze inspanning behoeven wij toch op geen resultaten te rekenen.

Kleine geschillen brengen dikwijls grote moeilijkheden voort.

Eerste Suppletoire Begroting 1940

Telefoon en Radio.

Behalve de vele projecten voor onvermijdelijke uitbreiding van radio en telefoon, zijn door de Lands Radio en Telefoondienst in de laatste tijd verschillende andere plannen uitgewerkt ten behoeve der Defensie. Hierdoor is momenteel een overmaat van urgent technisch werk ontstaan, hetwelk somtijds haar terugslag doet gevoelen op de afdoening van minder dringende zaken.

Van de Telefoongids is nog geen supplement uitgegeven, omdat onder de huidige omstandigheden zulk een aanvulling slechts zeer korte tijd van kracht zou zijn. Aan vele nieuwe aanvragen om aansluiting kunnen n.l. thans niet op definitieve wijze en evenmin onder een definitief nummer worden voldaan; andere moeten wachten, daar momenteel in het geheel geen aansluitingsmogelijkheid bestaat.

Een systematisch uitbreidingsplan van het telefoonnet is daarom opgemaakt voor de uitvoering waarvan de benodigde gelden in deze suppletoire begroting zijn geraamd. Het allereerste punt is de bouw van een ondercentrale in de omgeving van van Engelen; het tweede punt, onmiddellijk hiermede samenhangende, is de aanleg van voedingskabels door en buiten de stad; tegelijk hiermede zou eigenlijk moeten worden uitgevoerd het leggen van de kabels ter gedeeltelijke ombouw van het bovengrondse net, teneinde paal en perk te stellen aan het aantal lijnstoringen, dat tijdens regenval ongehoorde afmetingen aanneemt. Deze laatste voorziening zal evenwel voorshands achterwege worden gelaten.

Verlaging der telefoontarieven kan eerst in overweging worden genomen nadat de uitvoering van het uitbreidings- en ombouwplan tot stand is gekomen.

Op de begroting voor het dienstjaar 1941 wordt een post uitgetrokken voor een nieuwe krachtige kortegolfzender voor de verbinding met Nederland en Amerika. De constructie van deze zender zal zodanig zijn dat deze in de toekomst tevens dienstbaar kan worden gemaakt voor een radiotelefonische verbinding met voormelde landen.

Voor het werk der Curom heeft het Bestuur grote waardering. Dat de door deze Vereniging verzorgde omroep geen volks-omroep of nationale omroep genoemd zou mogen worden, kan het Bestuur niet toegeven. Het aantal personen dat de Nederlandse taal kan verstaan, neemt elk jaar toe. Bovendien bestaan de programma's grotendeels uit muziek en zang. Tegen voordrachten in het Papiaments is van Bestuurszijde nimmer bezwaar gemaakt.

Het beste middel om de uitzendingen der Curom bij een groter aantal luisteraars ingang te doen vinden en zodoende de mogelijkheid te scheppen het idee ener nationale volksomroep nog beter te benaderen, is wel het versterken van de omroepzender. De thans bestaande zonder met zijn vermogen van slechts 150 watt is te zwak om overal goed en storingvrij te kunnen worden ontvangen. Met de versterking van de zenderenergie tot 1 Kilowatt zal een grote verbetering worden bereikt, zowel in de kwaliteit der ontvangen programma's, alsook wat betreft het aantal luisteraars.

Luchtverbinding met Nederland.

Het Bestuur houdt er zich van overtuigd, dat de leden, welke zich tegen deze post verklaarden bij nader inzien tot de conclusie zullen komen, dat het noodzakelijk is dat ook Curaçao bijdraagt in de lasten, welke de te stichten nationale luchtverbinding Amsterdam — Paramaribo — Willemstad medebrengt.

Met de financiëring van deze luchtverbinding zijn kapitalen gemoeid. Men denke aan de zeer kostbare uitbreiding der vloot van de Koninklijke Luchtvaart Mij. met op transatlantisch verkeer berekende toestellen! De aanleg en inrichting van een als eindstation van het oceaantraject fungerend vliegveld op Nederlands territoir, vergt slechts een deel van de totale kosten. Het eminent belang van de totstandkoming van de luchtverbinding heeft de Nederlandse Regering er toe gebracht — ondanks de buitengewone omstandigheden en de enorme financiële lasten welke 's Rijks schatkist bezwaren — hiervoor de nodige gelden te fourneren. Van Suriname en Curaçao wordt niet meer gevraagd dan een deel van de kapitaalsuitgaven voor het vliegveld te dragen door het garanderen van een jaarlijkse bijdrage, voor Suriname *f* 20.000.— en voor Curaçao *f* 30.000.— bedragend. Ook het Nederlands Verkeersfonds draagt hierin nog *f* 20.000.— bij.

Uiteraard gaan de eisen van een als eindstation van het oceaantraject fungerend vliegveld verre uit boven die welke aan een op zuiver locale behoeften berekend landingsterrein zouden worden gesteld, terwijl het overigens zonder meer duidelijk is, dat de kosten van onderhoud van het vliegveld en van de gronddienst niet kunnen worden gedekt door de ontvangsten van landings- en stallingsgelden.

Het uit dezen hoofde te verwachten deficit op de exploitatie, hetwelk voorlopig wordt geraamd op *f* 20.000.— per jaar, komt ten laste van Suriname.

Er is alzo geen sprake van, dat de verdeling der bijdragen in *f* 20.000.— voor Suriname en *f* 30.000.— voor Curaçao, ten nadele van Curaçao de verhouding overdrijft van de door de transatlantische lijn te behartigen gewestelijke belangen, nog daargelaten het grote verschil in de financiële draagkracht van de beide gebiedsdelen.

Het gaat hier om de bevordering van de groot Nederlandse luchtvaart, welke ontwikkeling voor alle delen van het Koninkrijk van de grootste betekenis is met name ook zal kunnen voeren tot een verdere uitbouw van de nationale verbindingen van Curaçao met het omringende buitenland.

Curaçao kan naar de overtuiging van het Bestuur niet achterblijven en dient zijn volle medewerking te verlenen door het garanderen van de gevraagde bijdrage ad *f* 30.000.—, welke slechts een bescheiden bijdrage vormt in de totale kosten.

Hoewel, zoals in de Memorie van Toelichting uitdrukkelijk wordt te kennen gegeven, hieraan enig risico is verbonden, kan in het tegenwoordige ontwikkelingsstadium der luchtvaart niet meer van een experiment worden gesproken. Een enkele verwijzing naar de resultaten van de Transatlantic service van de Pan American Airways laat duidelijk zien, welke mogelijkheden in dit opzicht thans bestaan.

Teneinde de beoogde verbinding met voortvarendheid te kunnen voorbereiden is het noodzakelijk dat Curaçao zich thans tot medewerking verplicht. De betaling der bijdrage vangt eerst aan na de totstandkoming van het vliegveld. Tot dat tijdstip zal over het bedrag worden beschikt voor het verlenen van een bijdrage aan de K.L.M. in het exploitatieverlies van de lijn Curaçao — Suriname onder de bestaande bedingen doch met wijziging van de verliesbijdrage in de verhouding Curaçao *f* 30.000.—, Suriname *f* 20.000.—.

De gesprekkentellers zijn noodzakelijk voor de toepassing van een in het automatische systeem passend rationeel tarief. Thans betalen allen evenveel; zij die 50 minuten per uur over hun lijn spreken betalen hetzelfde als anderen, die slechts enkele minuten per uur van hun lijn gebruik maken. Dit is volkomen onredelijk. Reeds in het oude systeem was een clausule in het reglement, volgens welke drukssprekende aansluitingen meer betaalden dan weinigsprekende nummers.

Nu bij gebruik van het automatische systeem het telefoonverkeer het 4 a 5 voudige bedraagt van het vroegere — het aantal gesprekken bedraagt ongeveer een **half millioen** per maand — komen deze verschillen des te sterker naar voren.

Verlaging der telefoontarieven is slechts mogelijk indien de thans bestaande onevenredigheden worden weggenomen.

De weg daartoe is het aanschaffen van gesprekkentellers, die trouwens elders in geen enkel telefoonbureau ontbreken, aangezien overal het zuivere abonnementstarief heeft moeten plaats maken voor een tariefstelsel, waarin het aantal gesprekken tot uiting komt.

De Melkcentrale.

Aan de Melkcentrale wordt niet — gelijk de leden hier aan het woord menen — een hoge subsidie gegeven. Slechts is er bij de oprichting a fonds perdu een bedrag van *f* 5000.— aan de vereniging verstrekt om de oprichting van een Melkcentrale te stimuleren. Voorts is aan de genoemde centrale een rentedragend voorschot van *f* 45.500.— verleend ter bestrijding van de oprichtingskosten.

Dit bedrag is voldoende gedekt door de bezittingen der genoemde vereniging, terwijl daarnaast voorraden veevoeder en landbouwmateriaal aanwezig zijn, waarvan de waarde volgens de balans per 31 December 1939 j.l. *f* 14.087.— bedroeg, terwijl op dat tijdstip bij de banken alhier in deposito aanwezig was *f* 1979.41.—

De administrateur der melkcentrale zal van Gouvernementswege worden gecontroleerd.

Dat de door den Centrale geleverde melk van mindere kwaliteit zou zijn en duurder dan de door particulieren geleverde is onjuist.

Het Gouvernement acht het van groot belang dat de prijs van de rauwe melk, welke door het volk wordt geprefereerd, naar beneden zal gaan. Vandaar dat aan het verlenen der tegemoetkoming, welk vermoedelijk op 5 cent per liter zal worden gesteld de voorwaarde zal worden verbonden, dat de prijs van rauwe melk, die uit kraanbussen wordt geschonken, met een gelijk bedrag wordt verminderd.

Inderdaad kunnen voorlopig nog niet alle veehouders tot melkleverantie worden toegelaten. In het bijzonder niet de veehouders die melk aan hun klanten blijven leveren en het onverkochte restant, de melk dus waarmede zij blijven zitten, aan de Centrale zouden willen overdoen.

Overigens heeft de Vereniging alvorens een proef te nemen met het drijven van den Centrale zonder nog de beschikking te hebben over een stoomketel, een rondschrijven gericht aan de veehouders ter bekoming van plus minus 400 Liter melk per dag, met welke hoeveelheid zij meende te kunnen aanvangen zonder al te groot risico te lopen.

Slechts een klein aantal veehouders heeft zich terstond bereid verklaard, sommigen met aanbrenging van al hun klanten, de meesten zonder aanbrenging van klanten, in ieder geval niet van hun gehele klandizie.

De leden van Santa Martha hebben zich in het begin niet ingeschreven, die hadden ook geen afnemers voor hun melk. Zij zijn echter geleidelijk ingeschakeld en leveren sinds enige tijd al hun melk aan de Centrale. Naarmate de afzet, zullen er meer worden ingeschakeld. Die afzet neemt geregeld toe en schommelt thans tussen de 460 en 480 liter per dag. Van een beperkte belangenkring is geen sprake. Er zijn meer kleine lieden bij de leverantie betrokken dan plantagehouders, waarvan velen bereid zijn te leveren doch daarop, in het belang der onderneming, thans niet aandringen.

Het Gouvernement onderschrijft de mening van het lid dat in de regel alle begin moeilijk is. Dit begin was, in verband met de internationale toestand en met de „droogte" al heel uitzonderlijk moeilijk.

Of het sceptisme van de leden in de laatste alinea aan het woord zal blijken gegrond te zijn geweest, moet de uitkomst leren. De omstandigheid dat zeer vele melkproducenten, plantagebezitters zowel als kleine lieden, dagelijks met naar de stad vervoerde melk, bleven zitten en verlies leden, terwijl daarnaast ruim 3200 liter melk per dag uit het buitenland wordt ingevoerd, rechtvaardigt de poging van het Bestuur om hierin verandering te brengen.

Santa Martha.

Teneinde een overzicht te geven van hetgeen bereikt is op Sta. Martha komt het gewenst voor de drie afdelingen aldaar afzonderlijk te bekijken:

1o. Het Woondorp. Door den bedrijfsboer is de bewoners de Hollandse melkwijze bijgebracht door het geven van een cursus. Geleerd is hoe groenten moeten worden geplant en tuintjes moeten worden aangelegd, hetgeen ook voor iederen bewoner is gedaan. In verschillende bevloeiingswijzen is onderricht gegeven en werden door de bewoners zelve toegepast. De veehouderij is zoveel mogelijk, speciaal wat voeding en verpleging aangaat, verhollandst. Voorts zijn alle gronden machinaal bewerkt.

2o. De Gouvernements-gronden. ± 10 HA is beploegd, machinaal bewerkt en gedeeltelijk ook machinaal gezaaid. De proeven in het woondorp in het klein genomen zijn hier in het groot verricht. 1 HA is met bonen gezaaid, een klein gedeelte met pinda's en de rest met mais.

3o. Het Hofje. Proeven tot verbetering van vruchtbomen zijn hier genomen. Het oude hofje werd gerestaureerd, bomen bijgesnoeid, oude en slechte exemplaren werden verwijderd en een jonge aanplant aangelegd van mango's, mispels, citrussoorten, zuurzak enz.

De oogst van mais en ander soort goed is echter tengevolge van de droogte grotendeels mislukt. De algemene indruk is echter dat met hard werken en zonder tegenwerking van de natuur de woondorp-bewoners een redelijk bestaan kunnen vinden.

Overigens bestaat het Woondorp nog te kort, om reeds thans definitieve uitspraken omtrent het welslagen te doen.

Aruba.

Inderdaad zijn de bemoeiingen van het Bestuur ter bevordering van de landbouw op Aruba een uitvloeisel van het streven om de voedselvoorziening met producten van eigen bodem in de bijzondere tijdsomstandigheden zoveel mogelijk te bevorderen.

Nu moge het eindresultaat tengevolge van de voortdurende droogte ditmaal niet in overeenstemming zijn met de verwachtingen, dit neemt niet weg dat de opgedane ervaringen tot tevredenheid stemmen en het Bestuur aanleiding geven met het stimuleren van de landbouw voort te gaan. Dat hiermede niet uitsluitend het ogenblikkelijk belang van de voedselvoorziening wordt gediend, maar tevens 'n verderreikend doel kan worden bevorderd, moet naar het oordeel van het Bestuur als een voordeel worden aangemerkt.

De opgedane ervaringen zijn ongetwijfeld belangrijk.

Gebleken is.

1o. dat de Arubaan allerminst afkerig is van de beoefening van de landbouw, integendeel ondanks de veranderde omstandigheden is hij gehecht gebleven aan de bodem;

2o. dat ondanks de droogte uitstekend zaaizaad kon worden verkregen, zodat onder gunstiger weersomstandigheden resultaat valt te verwachten;

3o. dat bewerking van de grond met handkracht in de huidige omstandigheden niet mogelijk is en de hulp van landbouwmachines niet kan worden ontbeerd.

De bevolking heeft aan de aanmoediging van geestelijken en boswachters om de aanplant van voedselgewassen ter hand te nemen, gevolg gegeven en van de faciliteiten, welke de Lago Oil & Transport Co. aan haar personeel in het belang van de aanplant heeft verleend, op ruime schaal gebruik gemaakt. Van het van Gouvernementswege verstrekte zaad is een nuttig gebruik gemaakt.

Het verdient alle aanbeveling de belangstelling der bevolking welke door de getroffen maatregelen is hernieuwd, verder aan te moedigen. Dit sluit bij de aard der bevolking, welke de voorkeur geeft aan het gevestigd blijven op het platte land op eigen erf, boven vestiging in de dichter bebouwde wooncentra.

Ten bate van het Gouvernement zijn de beste maiskolven ingezameld, waardoor uitstekend zaaigoed is verkregen. Opgeslagen is 24 HL in 150 flessen van 16 L. inhoud.

Het product blijft enige jaren als zaaizaad geschikt. Uit genomen proeven is gebleken, dat het van uitnemende kiemkracht is. Het is van groot belang dat thans kan worden beschikt over voldoende krachtig zaaigoed, waaraan het tot nog toe heeft ontbroken.

De kosten van het ploegen van de grond bedragen rond *f* 15.— per H.A. Omwerken van de grond met „handkracht" is practisch niet mogelijk.

Zaaien door betaalde arbeiders vordert zeker *f* 25.— per H.A. Het inzaaien is in 1939 geschied door schoolkinderen en door toevallig tijdelijk aanwezige vreemde arbeidskrachten. Met geschikte zaaimachines bedragen de kosten ongeveer *f* 4.— per H.A.

Schoffelen door „handkracht" bleek evenmin doenlijk. Teneinde in 1939 nog zoveel mogelijk te bereiken is een motorploegje omgebouwd tot schoffelmachine. Hiermede kon al het nodige niet worden verricht zodat het werk voor een deel is opgedragen aan de in het Huis van Bewaring verblijvenden.

Het schoonmaken van den aanplant door handkracht kost ongeveer *f* 30.— per H.A. Gerekend dat dit in het seizoen 2 a 3 maal moet geschieden, ligt het voor de hand dat op deze wijze niets valt te bereiken. Met een motorploegje kan met één man bediening ongeveer 4 H.A. per dag worden gewied, de kosten bedragen dan ongeveer *f* 2.50 per H.A.

Het ligt in de bedoeling van het Gouvernement de bemoeiingen met de landbouw op Aruba voort te zetten. Het Bestuur rekent het tot zijn taak de hernieuwde belangstelling voor de landbouw verder te stimuleren, met als einddoel opleving van de landbouw te bereiken. Het is er zich van bewust dat in deze lang en moeizaam zal moeten worden gearbeid.

De oprichting van organisaties op landbouwgebied is hierbij een eerste vereiste. Het streven zal er op gericht zijn deze organisaties op zodanige leest te schoeien, dat door haar middelen worden gekweekt om te zijner tijd zich zelf te bedruipen. Voorkomen moet worden, dat organisaties in het leven worden geroepen, die slechts door voortdurende bijdragen van het Gouvernement op de been zijn te houden. In den beginne enigszins ruime hulp; in deze beginjaren moet dan worden gezorgd voor het kweken van middelen voor de verenigingen, opdat zij wanneer de hulp van het Gouvernement vermindert en ten slotte ophoudt, over voldoende middelen kunnen beschikken om de op peil gebrachte landbouw daarop te houden en zo mogelijk te verbeteren. Of en in hoeverre het alsdan nodig zal zijn om evenals in het Moederland, voor dit laatste doel gelden beschikbaar te stellen, is een vraag die thans niet kan worden beantwoord. Noodzakelijk komt het voor, dat het Gouvernement steeds stimulerend en waar nodig controlerend en mede regelend optreedt. Het geven van doorlopende voorlichting is hierbij een voorname factor.

De landbouwmachines zullen aan de organisaties in gebruik worden gegeven; voorshands zullen alleen de kosten van bediening en olieverbruik in rekening worden gebracht.

Het Bestuur is van oordeel dat met het beleid hiervoren uitgestippeld een toekomstig belang der bevolking wordt gediend.

Indien het voorshands daarheen kan worden geleid, dat evenals voor jaren de buitenbevolking zelve weder in de eigen behoefte aan voedingsmiddelen kan voorzien, is reeds veel bereikt, vooral uit een oogpunt van voedselvoorziening in buitengewone omstandigheden.

De bevolkingsaanwas maakt het voorts noodzakelijk er rekening mede te houden dat de industrie te eniger tijd het bevolkingsaccres niet meer kan opnemen. Gestreefd moet er derhalve naar worden om de mogelijkheid te openen dat zonodig een deel dier toename in de landbouw werk kan vinden.

Daarnaast is het van groot gewicht indien de arbeiders die door hun leeftijd niet meer voldoen aan de eisen welke de grootindustrie stelt, een werkkring kunnen vinden in de landbouw.

Ook aan de veeteelt op Aruba zal het Bestuur aandacht wijden.

Het Bestuur zou het dan ook ten zeerste betreuren, indien de bemoeiingen met de landbouw op Aruba welke ten vorige jaren onder de drang der omstandigheden door den Gezaghebber van Aruba zijn ingezet en ongetwijfeld succesvol zijn verlopen — dat de resultaten tengevolge van omstandigheden, niet van 's mensen wil afhankelijk, zijn tegengelopen, brengt hierin geen verandering — niet zouden kunnen worden voortgezet in de door het Bestuur hiervoor aangegeven richting.

Het rechtstreeks door het Gouvernement in cultuur brengen van domeingrond, anders dan voor proefnemingen zal verder achterwege worden gelaten, om alle krachten in te spannen om de bevolkingscultuur te doen toenemen.

Alle mensen met een gezond oordeel zijn geen heiligen; maar alle heiligen zijn mensen met een gezond verstand.

De liefde moet nooit zien naar het verleden, naar hetgeen verricht werd, maar naar de toekomst, naar hetgeen nog te doen valt.